

JAARVERSLAG 2012

Maart 2013

Inleiding

2012 was voor Regio Randstad het jaar van de voorbereiding op de Europese zevenjaarcyclus 2014-2020, en het jaar van het 'wachten' op de randvoorwaarden van het Meerjarig Financieel Kader (MFK). 2012 was het jaar van amendementen indienen om Europese programma's bij te sturen en het jaar van nationale verkiezingen. Dit laatste met als gevolg dat Europa volop in de belangstelling staat.

In dit jaarverslag treft u kort de resultaten en financiën aan van Regio Randstad in Brussel over 2012. Het jaaroverzicht heeft het *Werkplan 2012 De Krachten Gebundeld: Randstad Samenwerking Europa* als uitgangspunt.

Terugblik Regio Randstad in Brussel

Aan het begin van 2012 hebben de vier Provinciale Staten ingestemd met *De Krachten Gebundeld: Randstad Strategie Europa 2012-2015*.

Het jaar stond in het teken van het blijven uitdragen van onze standpunten ten aanzien van Europese voorstellen voor de periode 2014-2020. Tegelijkertijd is veel tijd gestoken in de voorbereiding op de uitvoering van de Europa 2020 strategie. De voorbereidingen bestonden uit het uitwerken van de slimme specialisatie strategie voor Regio Randstad en te zorgen dat het beheer van de fondsen bij de regio's blijft.

Deze voorbereidingen waren lastig omdat concrete gegevens over beschikbare middelen ontbraken. De besluitvorming over het MFK werd immers doorgeschoven naar 2013.

In 2012 zijn ook de eerste voorbereidingen getroffen voor 20 jarige aanwezigheid van Regio Randstad in Brussel. Besloten is op gepaste wijze aandacht te schenken aan de 20 jarige aanwezigheid van Regio Randstad in Brussel. Provinciale staten van Regio Randstad hebben 21 november een forum georganiseerd in Zuid-Holland over slimme specialisatie strategie.

Binnen het Comité van de Regio's zijn Anne Blik, gedeputeerde Europa van Flevoland en Rogier van de Sande, gedeputeerde van Zuid-Holland rapporteur geworden op respectievelijk *Agriculture Productivity and Sustainability* en *Innovating for Sustainable Growth: A Bio-economy for Europe* toegekend gekregen. Beide rapporteurschappen hebben een connectie met Kennis en Innovatie en Duurzame Leefomgeving. In het kader van Duurzame Leefomgeving is Regio Randstad samen met 11 andere Europese regio's actief geweest in het *AIR Quality Initiatives* netwerk.

In 2012 is afscheid genomen van Anne Blik als gedeputeerde Europa van Flevoland en hebben wij Bert Gijsberts op deze post verwelkomd.

In Regio Randstad verband wordt samengewerkt op vier dossiers; Toekomst Regionaal Beleid, Kennis en Innovatie, Duurzame Leefomgeving en Platteland onder Stedelijke Druk. Dit jaaroverzicht gaat in op de doelstellingen die op deze vier onderwerpen voor 2012 zijn geformuleerd en of deze zijn gerealiseerd conform het werkplan.

Toekomst Regionaal Beleid

De Randstadprovincies hebben met de steden regionale economische visies ontwikkeld om de regionale economie op een duurzame wijze te stimuleren. Het Europese regionale beleid stelt regio's in staat met Europese fondsen deze regionale economische visies binnen Europese beleidskaders en regels uit te voeren. Hiermee leveren regio's een bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie, die inzet op duurzame economische groei en werkgelegenheid in de EU. De Randstadprovincies hechten daarom veel belang aan het Europese regionale beleid en de structuurfondsen. Tijdens de programmaperiode 2007-2013 ontvangt de Randstad in totaal 310 miljoen EUR uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor regionale structuurversterking. Samen met de vier grote steden (G4) investeren de Randstadprovincies via het operationeel programma Kansen voor West (OP West) in kennis, innovatie en ondernemerschap, alsmede het attractiever maken van de regio's en steden.

Voor Toekomst Regionaal Beleid waren de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Behoud van het regionale beheer en uitvoering van het nieuwe structuurfondsenprogramma;
- Beschikbaar krijgen van een substantieel deel van de nationale 'enveloppe' van Europese structuurfondsen voor de Randstad. Daaraan gekoppeld het organiseren van voldoende cofinanciering voor 2014 - 2020.

Aan de doelstellingen waren vier lobbydoelen gekoppeld;

Lobbydoel 1. In samenwerking met de overige provincies en steden beschikbaar krijgen van een zo groot mogelijke nationale 'enveloppe' van de Europese structuurfondsen voor Nederland, in het bijzonder uit het EFRO;

Lobbydoel 2. In samenwerking met overige provincies en steden zorgen voor een goede verankering van het partnerschapsbeginsel in de nieuwe Structuurfondsenverordeningen ter bevestiging van de rol van decentrale overheden in structuurfondsenprogramma's;

Lobbydoel 3. In samenwerking met overige provincies en steden zorgen voor een optimalisering van het beheer en de uitvoering van de nieuwe programma's voor uitvoerders en eindbegunstigden;

Lobbydoel 4. Behoud van de regionale regie van de aansturing en het beheer van de nieuwe structuurfondsenprogramma's.

Op de vier lobbydoelen zijn de volgende resultaten bereikt;

Behaald resultaat 1. De onderhandelingen over het nieuwe EU-budget voor de programmaperiode 2007-2014 zijn in 2012 niet afgerond, waardoor het nog gissen is naar het uiteindelijke resultaat voor Nederland. In IPO- en VNG-verband is gelobbyd richting Rijk en Tweede Kamer om de verdelingscriteria voor de structuurfondsen te wijzigen, omdat een studie heeft uitgewezen dat die voor Nederland niet gunstig uitpakken. De regering zet met steun van de Tweede Kamer in op een verlaging van het EU-budget in combinatie met het behoud van de afdrachtkorting en wenst in dat kader niet in te zetten op het verkrijgen van meer EU-fondsen voor Nederland.

Behaald resultaat 2. De onderhandelingen tussen Europees Parlement, Raad en Europese Commissie over het nieuwe wetgevingsbeleid Cohesiebeleid 2014-2020 worden naar verwachting in de eerste helft van 2013 afgerond. Deze onderhandelingen verlopen in etappes; per deel van het wetgevingspakket worden de onderhandelingen gevoerd. Vlak voor het Kerstreces van 2012 is het eerste deel afgesloten. In dit deel is het artikel met het partnerschapsbeginsel opgenomen. De compromistekst komt dicht bij het huidige partnerschapsartikel. Hierdoor is de verplichte betrokkenheid van decentrale overheden bij het opstellen van de structuurfondsenprogramma's verzekerd. Het is echter niet gelukt om de decentrale overheden in het bewuste artikel een hogere

status dan maatschappelijke organisaties e.d. te geven, wat geen recht doet aan de positie van de decentrale overheden in de EFRO-programma's, gezien hun politieke en financiële verantwoordelijkheid.

Behaald resultaat 3. Het is nog onduidelijk in hoeverre het nieuwe wetgevingspakket leidt tot minder administratieve lasten voor eindbegunstigden en uitvoerders van de structuurfondsenprogramma's. De afzonderlijke besluiten van Parlement en Raad duiden op een verbetering voor de eindbegunstigden, maar juist op meer lasten voor de uitvoerders van programma's.

Behaald resultaat 4. In het bestuurlijk overleg EFRO 2014-2020 met staatssecretaris Bleker op 31 oktober 2012 is het besluit genomen dat er vier landsdelige EFRO-programma's komen met vier regionale managementautoriteiten. Dit besluit dient begin 2013 bekrachtigd te worden door achtereenvolgens de nieuwe staatssecretaris, Sharon Dijksma, en het Kabinet.

Kennis en innovatie

De EU plaatst de nieuwe Europese begroting in het teken van het investeren in onderzoek & ontwikkeling en in innovatie. In de Innovatie Unie roept de EU op meer te investeren in excellentie, wat kansen geeft voor economische sterke regio's met kennisinstellingen zoals Regio Randstad. Brede toegang tot EFRO en het kaderprogramma's Technologie & Onderzoek en Concurrentie & Innovatie Programma (CIP), vergemakkelijkt de aansluiting van onze eigen Randstedelijke clusters met brede EU-initiatieven (health sector, agri-food cluster, transport & logistics, creatieve sector, bio-basedeconomy).

Voor Kennis en Innovatie waren de volgende doelstellingen geformuleerd;

- Regio Randstad is tijdig gereed om op basis van de (vastgestelde) slimme specialisatie strategie maximaalgebruik te maken van de Europese fondsen die vanaf 2014 via Horizon2020, het EFRO en andere fondsenbeschikbaar komen voor kennis en innovatie.

Aan de doelstellingen waren twee lobbydoelen gekoppeld;

Lobbydoel 1. De regionale component is verankerd in de Horizon2020 strategie;

Lobbydoel 2. Beschikbaarheid van instrumenten voor het toepassen, door ontwikkelen en commercialiseren van kennis door het MKB.

Op de twee lobbydoelen zijn de volgende resultaten bereikt;

Behaald resultaat 1. Mede dankzij een gezamenlijke lobby met o.a. het European Regions Research and Innovation Network (ERRIN) en de Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) is in een rapport van het Europees Parlement over Horizon 2020 de volgende tekst opgenomen:

Regional Innovation Schemes: Aimed at widening participation in KICs (Knowledge for Innovation Community) activities, and targeted at partnerships between higher education institutions, research organisations, companies, SME's and other stakeholders from emerging centres of excellence, that have ambition and potential to move up stairway to excellence and develop into eco-systems mirroring the main traits of co-location centres.

Behaald resultaat 2. Een onderzoek naar hoe het MKB goed kan aansluiten op de Europese programma's en fondsen in het algemeen en Horizon2020 in het bijzonder en een eventuele rol van de Randstadprovincies daarbij zal in maart 2013 worden afgerond.

Duurzame Leefomgeving

De EU roept op economische groei te plaatsen in het licht van een duurzame benutting van hulpbronnen. De Europese Commissaris voor milieu Potočnik heeft daartoe een actieplan *Resource Efficiency* gepresenteerd. In Regio Randstad zijn, vanwege ons bijzondere karakter - een grootstedelijke regio met continue schaarste aan middelen - veel initiatieven die deze vergroening beogen waarbij een goede balans tussen economie en ecologie geborgd is. Bijvoorbeeld klimaatneutraal wonen, bescherming van gebieden tegen overstroming, watermanagement, natuur-inclusief bouwen, bio-basedeconomy en het stimuleren van duurzame energie in verkeer & vervoer via smart grids etc. De uitdaging in de brede zin van het woord (zowel wetgeving als financiële middelen) is steun te verzamelen voor initiatieven die de Randstad neemt.

In de tweede helft van 2012 was Regio Randstad samen met Vleba, de Vlaamse collega's, voorzitter van het AIR netwerk. Het netwerk is een coalitie van 12 Europese regio's waar luchtkwaliteit een prioritair onderwerp is.

In de prioriteit Duurzame Leefomgeving is het monitoren van nieuwe EU beleidsinitiatieven op het terrein van duurzame mobiliteit meegenomen.

De doelstelling voor Duurzame Leefomgeving was als volgt geformuleerd;

- In de in 2013 te herziene Europese Richtlijnen voor Lucht - te weten de Strategie luchtvervuiling en de bestaande EU wetgeving voor luchtkwaliteit en -emissie - is het Randstadbelang meegenomen;
- de nieuwe richtlijn is uitvoerbaar - zowel procedureel als qua normstelling - haalbaar en betaalbaar;
- om de richtlijn te handhaven staat een gelijk speelveld in alle lidstaten voorop;
- Europese fondsen en financiële faciliteiten voor implementatie worden optimaal benut.

Het gerelateerde lobbydoelen waren;

Lobbydoel 1. In de toekomstige richtlijn flexibiliteit inbouwen voor regionaal maatwerk voor implementatie;

Lobbydoel 2. EU-instrumenten (financieel, wetgevend) moeten meer bijdragen aan luchtkwaliteitsverbetermaatregelen in de regio;

Lobbydoel 3. EU moet bronmaatregelen treffen om luchtkwaliteit aan te pakken (bijv. Euro standaards, realistische test cycli, banden en remmen, gebouwen, industrie, schone brandstoffen);

Lobbydoel 4. Betere afstemming tussen EU luchtbeleid en EU sectorbeleid.

Op de lobbydoelen zijn de volgende **resultaten bereikt**:

Regio Randstad heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de position paper van de coalitie van 12 Europese regio's in AIR en in het position paper van IPO en VNG. Via deze position papers brengen wij onze wensen over het voetlicht richting de Europese instellingen.

Tijdens de conferentie *A breath of fresh AIR* op 26 juni 2012 is het position paper AIR gepresenteerd. In het position paper wordt aandacht gevraagd voor de aanpak van luchtverontreiniging bij de bron. Tijdens de conferentie bood het netwerk haar standpunten aan, aan de commissaris Potočnik (Milieu). Bij de conferentie waren Europarlementariërs, Eurocommissarissen en bestuurders van het AIR netwerk aanwezig.

Inhoudelijk loopt het debat in de door de provincies gewenste richting. Commissaris Potočnik gaf in zijn speech bij de opening van het Europees jaar van de Lucht aan dat de EC bij de herziening van de EU-richtlijn luchtkwaliteit een sterke nadruk zal leggen op Europees bronbeleid.

Landelijke gebieden onder stedelijke druk

Kenmerkend voor Regio Randstad is de continue interactie tussen de stedelijke agglomeraties en hun landelijke omgeving. Bij de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) vraagt de vitaliteit van het platteland in stedelijke omgevingen, de peri-urbane gebieden, om speciale aandacht.

De volgende doelstelling was geformuleerd;

- Ondersteuning en erkenning krijgen vanuit de EU en via het nationale beleid voor het belang van economisch rendabele landbouw rond de stad (lees: in de Randstad) om daarmee de vitaliteit van het platteland in de Randstad te versterken.

Met als concrete lobbydoelen;

Lobbydoel 1. Zorgen voor een sector- en gebiedsgerichte sturing op de grondgebonden landbouw in de Randstad vanuit het toekomstige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid;

Lobbydoel 2. Streven naar voldoende ruimte voor agrariërs in de Randstad om verbredingsactiviteiten te ontplooiën en andere bedrijfsstrategieën te ontwikkelen gericht op het benutten van de nabijheid van de stad. De vitale landbouw en een duurzaam beheer van het landelijk gebied vergen meer aandacht en ondersteuning;

Lobbydoel 3. Het zorg dragen voor behoud en herstel van de biodiversiteit in het agrarisch gebied en de Natura 2000 gebieden als onderdeel van het toekomstige GLB;

Lobbydoel 4. De peri-urbane dimensie is verankerd in het wetgevend kader van o.a. het plattelandfonds.

De erkenning van de peri-urbane dimensie in EU teksten is in 2012 gevorderd. Echter, verankering in het wetgevend kader kan pas in 2013 gerealiseerd worden.

Behaalde resultaten op de lobbydoelen zijn:

Het Rapport Souchon (CvdR) m.b.t. het GLB na 2014 maakt expliciet melding van peri-urbane gebieden, platteland rond de stad en hun bijzondere kenmerken en specifieke belemmeringen zoals in de Randstad.

Het rapport van EP-rapporteur Olbrycht over het EFRO zal een verwijzing bevatten naar peri-urbane gebieden als evt. doelgebied voor een 'functionalurban area'.

De rapporteurs Krehl/Van Nistelrooij van de algemene structuurfondsen verordening hebben als rapporteurs amendementen ingediend ter ondersteuning van peri-urbane gebieden.

Daarnaast zijn (in PURPLE-verband) concrete tekstvoorstellen aangedragen bij de sleutelpersonen in de Agriculture and Rural Development (AGRI) en Regional Development (REGI) comités in het Europees Parlement m.b.t. het plattelandfonds en de structuurfondsen. De Randstad heeft hier een grote bijdrage aan geleverd (qua proces/strategie en inhoud). Verdere gerichte lobbyacties worden uitgevoerd en zijn in voorbereiding.

Betreffende het cohesiebeleid heeft de Europese Commissie teksten voorgesteld waarin peri-urbane gebieden in verbinding met duurzame stedelijke ontwikkeling worden genoemd. Dit werd niet negatief ontvangen door het Parlement. De peri-urbane dimensie zal dus naar alle waarschijnlijkheid in de definitieve EU wetgevingsteksten komen.

Peri-urbane gebieden worden ook genoemd in het recent gepubliceerde 7^e Actie Programma Milieu.

Communicatie en informatievoorziening

Naast bovengenoemde behaalde resultaten zijn er aanvullende activiteiten en acties ondernomen waarmee Regio Randstad samenwerking zichtbaar is geweest.

Op 21 november is een Randstedelijk Forum door de vier Europa werkgroepen van Provinciale Staten georganiseerd. Het thema van het forum was slimme specialisatie strategie. De Statenleden hebben, in Zuid-Holland, met verschillende stakeholders uit de regio over de slimme, specialisatie strategie gesproken.

Sinds 2000 wordt er jaarlijks een Randstadmonitor ontwikkeld. In deze monitor worden economische en maatschappelijke ontwikkelingen in de Randstad Regio zichtbaar gemaakt. In december 2012 is de Randstadmonitor in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu door TNO gepubliceerd. Regio Randstad heeft een ontwerp laten maken van de monitor op basis van infographics. Deze is begin 2013 verschenen.

De volledige monitor is te downloaden via de website www.randstadregion.eu.

Elk jaar organiseert het Comité van de Regio's de zogenaamde Open Dagen, een event van een aantal dagen waarop duizenden mensen uit regio's en steden naar Brussel komen om deel te nemen aan workshops over recente ontwikkelingen. Tijdens deze dagen van 9 tot 11 oktober heeft Regio Randstad opnieuw een Randstaddiner georganiseerd voor deelnemers uit de Randstad. Aan het diner hebben 56 mensen deelgenomen. De bijeenkomst is als nuttig ervaren, het was een plek waar de collega's uit Regio Randstad elkaar konden leren kennen en treffen.

In 2012 is het ESPON RISE, Regional Integrated Strategies in Europe, project afgerond. In dit project was Regio Randstad een van de te onderzoeken vier regio's. Samen met ERRIN is 27 september een bijeenkomst in Brussel georganiseerd met de titel *Smart specialisation, integrated strategies, territorial cohesion, tension or synergies?* Op de bijeenkomst waren een 60 gasten bij aanwezig.

ERRIN is een van de netwerken waar Regio Randstad actief in participeert. Andere netwerken waarin Regio Randstad aan heeft deelgenomen zijn AIR en Purple (peri-urban regions platform Europe). Regio Randstad werkt in en met functionele coalities om de doelstellingen te realiseren. Via deze coalities vergroot Regio Randstad de slagkracht in Brussel. Een van deze coalities is het Huis van de Nederlandse Provincies waar Regio Randstad samen werkte met de andere Nederlandse provincies en het IPO.

Naast bovenstaande evenementen hebben de medewerkers van Regio Randstad verschillende personen en groepen ontvangen. In groepsverband zijn meer dan 300 mensen te gast geweest bij Regio Randstad in Brussel.

De website www.regiorandstad.eu wordt gebruikt voor het plaatsen van nieuwsberichten en actuele informatie.